

เงินบาทแข็ง ทำอย่างไรไม่ขาดทุน

จารุพัฒน์ พานิชย์

ผู้อำนวยการฝ่ายรับประกันการส่งออก

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

jarupatp@exim.go.th

ในช่วงนี้ หากผมไม่พูดถึงเรื่องค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่องก็รู้สึกว่าจะเฉยไป การแข็งค่าของเงินบาทขณะนี้อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง และอาจจะกระทบต่อการทำงานของผู้ส่งออกโดยเฉพาะภาคการส่งออกที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นหลัก เพราะกำไรที่จะได้รับจากการขายสินค้าส่งออกจะลดลง ธุรกิจที่มีผลกำไรน้อยอาจจะได้รับผลกระทบมากกว่าธุรกิจที่มีผลกำไรมากซึ่งสามารถต่อรองกับคู่ค้าได้ นอกจากนี้ ผู้ซื้อในต่างประเทศยังจะเห็นว่าราคาสินค้าไทยสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยทำได้ยากขึ้นเมื่อเทียบกับคู่แข่งในประเทศที่ค่าเงินแข็งน้อยกว่า

ค่าเงินบาทที่แข็งค่าในขณะนี้เกิดจากการไหลเข้าจากเงินทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในหุ้นและตราสารระยะสั้นมากเพื่อเก็งกำไร เนื่องจากเศรษฐกิจไทยมีศักยภาพมากกว่าเศรษฐกิจของประเทศตะวันตก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกทั้งภาครัฐและเอกชนจึงมีความกังวลเรื่องค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะนี้ รวมทั้งคุณคณิศร์ สุนทรธมาน กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ซึ่งได้กล่าวในงานแถลงผลการดำเนินงานของ ธสน. ว่า “ในปีนี้ผู้ประกอบการจะต้องมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น แต่มีหลายช่องทางที่สามารถลดความเสี่ยงได้ โดยเฉพาะการซื้อขายสัญญาล่วงหน้า เพื่อปิดความเสี่ยง”

ในความเป็นจริง อัตราแลกเปลี่ยนมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จากปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ภาวะเศรษฐกิจโลก พื้นฐานทางเศรษฐกิจในประเทศ นโยบายการเงินและการคลัง เสถียรภาพทางการเมืองทั้งในและต่างประเทศ ปัจจัยด้านเทคนิค การคาดการณ์และการเก็งกำไร รวมทั้งข่าวลือต่างๆ ซึ่งผู้ประกอบการไม่สามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ แต่ทั้งนี้ผู้ประกอบการก็สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมาเงินบาทแข็งค่าขึ้นราวร้อยละ 30 หรือแข็งค่าขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1 ในทุก 3 เดือน นั่นหมายความว่า เมื่อผู้ส่งออกได้รับชำระสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศในวันนี้ หากแปลงเป็นเงินบาทแล้วจะได้เงินบาทน้อยกว่าที่คาดว่าจะได้รับเมื่อ 3 เดือนที่แล้วอยู่ร้อยละ 1 แต่ถ้าดูตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา ค่าเงินบาทปรับตัวแข็งค่าขึ้นประมาณร้อยละ 2-3 ขณะที่ค่าเงินเฟ้อบ้านแข็งค่าขึ้นเพียงร้อยละ 0.5-1 และคาดว่าในปีนี้อาจแข็งค่าขึ้นไปอีก ช่วงปลายปีนี้อาจจะอยู่ที่ 29.00 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นผู้ส่งออกหรือผู้ประกอบการควรจะทำอย่างไรต่อไป

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้เชี่ยวชาญในธุรกิจการเงิน จึงไม่ควรที่จะทำกำไรจากเรื่องของการเงิน การเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเรื่องอันตรายสำหรับธุรกิจ จึงควรยอมรับในอัตราแลกเปลี่ยนที่ท่านพอใจ เพราะท่านเองเป็นคน ที่ทราบว่าจะรายได้และต้นทุนเป็นเท่าไรอย่างชัดเจนและแน่นอน ไม่ใช่วันก่อนมีกำไร แต่วันนี้และวันต่อไปต้องขาดทุน และหวังว่าวันหน้าจะมีกำไร เพื่อให้ได้รายได้ที่เป็นเงินบาทอย่างแน่นอนในอนาคต ธุรกิจของท่านจึงจะไม่มีความเสี่ยงที่จะขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน และควรทำในสิ่งที่ท่านชำนาญ ไม่ใช่เก็งกำไร การลุ้นว่าอัตราแลกเปลี่ยนจะมีแนวโน้มเป็นอย่างไรไม่ต่างจากการพนันในบ่อน ผู้ประกอบการสมัยใหม่จึงมีหน้าที่ต้องหลีกเลี่ยงและบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ไม่ว่าธุรกิจของท่านจะเล็กหรือใหญ่ก็ตาม

จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการ SMEs ของไทยมีการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างน้อย ผู้ประกอบการขนาดเล็กมีส่วนร่วมทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพียงร้อยละ 13 เท่านั้น ขณะที่ผู้ประกอบการขนาดกลางมีความตระหนักในเรื่องนี้พอสมควร แต่ก็มีสัดส่วนร้อยละ 54 ของผู้ส่งออก ซึ่งในความเห็นของผม ผู้ประกอบการ SMEs จำเป็นต้องบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนอย่างมาก เพราะผลการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนอาจทำให้ธุรกิจต้องปิดตัวเองลง

ในปัจจุบัน มีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนหลายอย่าง ทั้งการจัดการด้วยตนเอง ได้แก่ การบริหารรายได้และรายจ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้สอดคล้องกัน (Natural Hedge) การเปิดบัญชีเงินฝากสกุลเงินตราต่างประเทศ (Foreign Currency Deposit: FCD) หรือการใช้บริการกับสถาบันการเงินหรือตลาดอนุพันธ์ ได้แก่ การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contract) การซื้อสิทธิที่จะซื้อหรือซื้อสิทธิที่จะขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต (Options) การซื้อขายสัญญาซื้อขายดอลลาร์ล่วงหน้า (USD Futures) ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนไม่ได้ยากเลย เพียงท่านโทรศัพท์หาสถาบันการเงินที่ท่านใช้บริการอยู่ และขอคำปรึกษาว่าจะจัดการกับความเสี่ยงนี้ได้อย่างไร ผมคิดว่าทุกแห่งยินดีช่วยเหลือและให้บริการกับท่านรวมทั้ง ธสน. ด้วย